

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	13.07.2007
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2007
Avaldamismärge:	RT I 2007, 45, 323

Adressandmete süsteemi kehtestamine

Vastu võetud 28.06.2007 nr 184

Määrus kehtestatakse «[Andmekogude seaduse](#)» § 53 lõike 7 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Määrus sätestab adressandmete süsteemi, sealhulgas koha-aadresside määramise ja esitamise, adressandmete töötlemise ja aadressiteenuste osutamise ühtsed põhimõtted.

§ 2. Adressandmete süsteem

(1) Adressandmete süsteemi (edaspidi *ADS*) eesmärk on tagada adressobjektide ühene identifitseerimine nii nende asukohas kui ka erinevates andmekogudes ning muuta võrreldavaks erineval ajal ja eri põhimõtetel esitatud koha-aadressid. Ühtlasi on ADS-i ülesandeks tagada ka koha-aadresside määramise ja adressandmete töötlemise funktsioonide ühetaoline korraldus.

(2) Adressandmete süsteem on andmekogude pidamist kindlustav süsteem, mis koosneb keskest tehnoloogilisest lahendusest (edaspidi *ADS-i haldussüsteem*) koos selle juurde kuuluvate liidestega adressandmete töötlemiseks ja aadressiteenuste osutamiseks, adressandmeid töötlevatest andmekogudest ning adresskujule, koha-aadressi määramisele, adressandmete vastutavatele töötlejatele, ADS-i haldussüsteemi vastutavale töötlejale, aadressiteenustele ja aadresside töötlemisele esitatavatest nõuetest.

2. peatükk ADRESSANDMED JA KOHA-AADRESSI MÄÄRAMINE NING ESITAMINE

§ 3. Adressandmed

(1) Adressandmed käesoleva määruse tähenduses on andmed, mille abil kirjeldatakse ning määratakse adressobjekti asukoht.

(2) Aadress on objekti asukohta osutav kirje või tunnus objekti leidmiseks geograafilises ruumis.

(3) Adressobjekt on maaga seotud objekt (näiteks haldusüksus, tänav, hoone, rajatis, maaüksus, kaitsealune objekt, maardla jne), millele on määratud aadress. Adressobjekt ei saa oma asukohta muuta ning tema aadress võib muutuda vaid siis, kui toimuvad aadress-süsteemi ümberkorraldused (näiteks haldus- ja asustusjaotuse muudatused, tänavate ümbernimetamine, adressobjekti piiride või kuju muutumine jms).

(4) Unikaalaadress on koha-aadress, mille tekstilis-numbriline kuju on unikaalne samaliigiliste unikaalaadressi nõudvate adressobjektide lõikes. Mitmel sama liiki unikaalaadressi nõudval adressobjektil ei või olla sama koha-aadress.

(5) Unikaalaadressi nõudvad adressobjektid on haldus- ja asustusüksused, adresskohad, elamud, eluruumid sisaldavad hooned, juriidiliste isikute asukohahooned, postisüsteemi kuuluvad hooned ja eelnimetatud hoonete adresseeritavad osad, tiheasustuses või detailplaneeringu kohustusega alal asuvad maaüksused, maaüksused, mille koha-aadress sisaldab liikluspinna nime või väikekoha nime.

(6) Mitteametlikud adressandmed on adressandmed, mida ei kasutata koha-aadressides ning mis ei osale aadresside normaliseerimises, kuid mida kasutatakse inimeste omavahelises suhtluses objekti asukoha leidmisel. Mitteametlikud adressandmed võivad olla seostatud üksikobjektiga (näiteks hoonega) või ka piirkonnaga (näiteks asum, mida ei ole Eesti haldus- ja asustusüksuste klassifikaatorisse kantud).

(7) Normaliseeritud aadress on ADS-i haldussüsteemi poolt standardiseeritud aadress, mis vastab §-des 5–11 toodud nõuetele.

(8) Ruumiaadress on aadressobjekti arvutuslik (analüütiline) aadress, mis saadakse aadressobjekti ruumikujude ja haldus- ning asustusüksuste ruumikujude analüüsimisel. Ruumiaadress koosneb haldus- ning asustusüksuste nimedest koos liigisõnadega ning vastavatest ruumilise osakaalu protsentidest 0,01% täpsusega.

(9) Aadressandmete muudatusündmus on lõikes 10 loetletud aadressobjekti andmete sisestamine, muutmine või kustutamine aadressandmete vastutava töötaja poolt peetavas aadressobjektide andmeid töötlevas andmekogus (edaspidi *aadressobjekti andmeid töötlev andmekogu*).

(10) Aadressandmete muudatusündmusest peab aadressandmete vastutav töötaja teavitama ADS-i haldussüsteemi vastutavat töötajat ning edastama talle aadressobjekti kohta järgmised andmed:

- 1) kohanimi või koha-aadress normaliseeritud kujul või kui koha-aadress ei ole normaliseeritud, siis koha-aadress normaliseerimata kujul;
- 2) aadressobjekti liik (vastavalt ADS-i haldussüsteemis hallatavale aadressobjekti liikide klassifikaatorile);
- 3) aadresspunkti x- ja y-koordinaadid;
- 4) ruumikuju andmed (kui ruumikuju on olemas);
- 5) aadressobjekti unikaalne tehniline identifikaator objekti andmeid töötlevas andmekogus;
- 6) aadressandmete kehtivuse algus- ja lõpuaeg;
- 7) kohanime või koha-aadressi määramise õiguslik alus ja õigusliku aluse vastuvõtmise kuupäev;
- 8) aadressobjekti olek;
- 9) koha-aadressi olek.

(11) Aadressandmed on avalikud, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

§ 4. Aadresskoht

(1) Aadresskoht on:

- 1) tee «Teeseaduse» § 2 tähenduses (näiteks tänav, allee, põik, väljak, plats jne) (edaspidi *liikluspind*), mille nime kasutatakse teiste aadressobjektide aadressis. Aadresskoha nime võib määrata ka tee lõigule;
- 2) asustusüksusest väiksem aadressobjekt (näiteks paik, kant, piirkond, aiandusühistu, suvilaühistu, garaažiühistu jne) (edaspidi *väikekoht*), mille nime kasutatakse teiste aadressobjektide aadressis. Väikekohas asuv tee võib olla kasutuses aadresskohana (ehk liikluspinnana).

(2) Liikluspinna kohanimi peab sisaldama liigisõna (näiteks tänav, tee, allee, põik, väljak, plats jne). Väikekoha kohanimis võib liigisõna (näiteks paik, kant, piirkond, aiandusühistu, suvilaühistu, garaažiühistu) puududa.

(3) Aadresskohale määratakse kohanimi «Kohanimeseaduses» sätestatu kohaselt. Aadresskohale kohanime määraja on kohalik omavalitsus, kui seadusest ei tulene teisiti.

§ 5. Koha-aadress

(1) Koha-aadress on territooriumi haldusjaotuse hierarhiast ja ametlikest kohanimedest lähtuv aadressobjekti tekstilis-numbriline kirje või tunnus. Ühele objektile võib määrata mitu koha-aadressi. Ühele objektile määratud koha-aadressid on paralleelaadressid. Paralleelaadressid on võrdsed.

(2) Koha-aadressi komponendid on:

- 1) maakonna nimi;
- 2) omavalitsusüksuse (vald, omavalitsuslik linn) nimi;
- 3) asustusüksuse (alev, alevik, küla, vallasisene linn, vallasisene alev) või linnaosa nimi;
- 4) lähiaadress.

(3) Koha-aadressi komponentides ei esitata osavaldaga asumit.

(4) Lähiaadress on koha-aadressi osa. Lähiaadress koosneb väikekoha olemasolul selle nimest koos liigisõnaga, aadressobjekti nimest või liikluspinna nimest, liikluspinna liigisõnast ja aadressinumbriks koos vajalike lisanditega.

§ 6. Maaüksuse koha-aadress

(1) Maaüksuse koha-aadress koosneb § 5 lõikes 2 loetletud komponentidest.

(2) Kui maaüksus asub mitmes asustusüksuses, siis määratakse neist koha-aadressis ainult üks. Koha-aadressi määratavaks asustusüksuseks valitakse kas maaüksusel asuva ehitise (või muu aadressobjekti) asukohajärgne asustusüksus või asustusüksus, kus asub kõige suurem osa selle maaüksuse territooriumist. Käesolevas lõikes sätestatu kehtib ka siis, kui maaüksus asub mitmes linnaosas või riiklikus kohanimeregistris aadresskohana registreeritud väikekohas.

(3) Maaüksuse lähiaadressi komponendid on:

- 1) maaüksuse nimi;
- 2) liikluspinna nimi koos liikluspinna liigisõnaga, millele lisatakse krundinumber;

3) väikekoha olemasolul väikekoha nimi koos väikekoha liigisõnaga, millele lisatakse krundinumber;
4) kui väikekoht sisaldab liikluspinda, siis väikekoha nimi koos liigisõnaga ja liikluspinna nimi koos liigisõnaga, millele lisatakse krundinumber.

(4) Maaüksuse nimi peab olema omastavas käändes (näiteks Niidu, Ülase, Kuke talu), välja arvatud maatüki või sellele paikneva objekti liiki märkiv liigisõna (näiteks alajaam, sadam, mets, tänav vms).

(5) Maaüksuse nimi ei või sisaldada liikluspinna liigisõna lühendit. Maaüksuse nime kuju peab olema selgelt eristuv lõike 3 punktide 2 ja 4 kohaselt määratavast lähiaadressist.

(6) Liikluspinna liigisõna kasutamisel maaüksuse nimes ei või vahetult liigisõna järel kasutada numbreid.

(7) Liikluspinna teenindamiseks moodustatavale maaüksusele määratakse nimi, mis peab sisaldama liikluspinna kohanime täiskujul. Väikekohas asuva liikluspinna teenindamiseks moodustatavale maaüksusele määratakse nimi, mis peab sisaldama väikekoha kohanime täiskujul ja liikluspinna kohanime täiskujul. Vajadusel võib liikluspinna teenindamiseks moodustatava maaüksuse nimi sisaldada erilisandeid.

(8) Aadresskoha nime ja liigisõna ning krundinumbri vahele jäetakse üks tühik (näiteks Tamme tee 2, Pikk tn 10, Porgandi AÜ 28).

(9) Tähtlisandite kasutamisel maaüksuse lähiaadressis lähtutakse § 11 lõigetes 8 ja 9 toodud nõuetest.

(10) Kui maaüksusel asub ainult üks paarismaja, ridaelamu, kärgelamu, vaipelamu, ridagaraaži või muu sellise boks, võib krundinumbrile lisada ka vastava hooneosa boksinumbri analoogselt § 7 lõikes 4 toodud nõuetele (näiteks Krookuse tn 2/4, Krookuse tn 2/5, Krookuse tn 2/6), samuti võib maaüksused ja neil asuvad hooneosad adresseerida lõike 3 punktide 2 kuni 4 kohaselt.

(11) Maaüksuse koha-aadressis ei esitata korterinumbreid ega teisi hooneosade koha-aadressi erilisandeid.

§ 7. Hoone koha-aadress

(1) Hoone koha-aadress koosneb maaüksuse koha-aadressi komponentidest (§ 5 lõikes 2 ja § 6 lõikes 3 nimetatud andmed) ja hoone eristamiseks vajalikest erilisanditest. Tähtlisandid määratakse § 11 lõigetes 8 ja 9 toodud nõuete kohaselt.

(2) Kui maaüksusel asuvad ainult unikaalaadressi mittenõudvad hooned või kui maaüksusel asub ainult üks unikaalaadressi nõudev hoone, siis moodustub kõikide sellel maaüksusel asuvate hoonete koha-aadress ainult vastava maaüksuse koha-aadressi komponentidest (§ 5 lõikes 2 ja § 6 lõikes 3 nimetatud andmed) ja sellele ei lisata erilisandeid.

(3) Kui maaüksusel on lähiaadress mitme liikluspinna järgi, siis üldjuhul määratakse sellel maaüksusel asuva hoone lähiaadress ainult ühe (peasissekäigu poolse) liikluspinna järgi. Kui hoonetele määratakse lähiaadressid mitme liikluspinna järgi, siis peavad kõik hoone lähiaadressid sisalduma ka maaüksuse koha-aadressis.

(4) Kui maaüksusel paikneb mitu unikaalaadressi nõudvat hoonet, siis moodustub hoone koha-aadress vastava maaüksuse koha-aadressi komponentidest (§ 5 lõikes 2 ja § 6 lõikes 3 nimetatud andmed) ja erilisandist, milleks on hoone järjekorranumber ning vajaduse korral sellele järgnev täht, kusjuures majanumbri ja erilisandiks oleva numbri vahel on tühikuteta kaldkriips (näide 1: maaüksusel lähiaadressiga Pargi tn 3 asub kolm hoonet Pargi tn 3/1, Pargi tn 3/2, Pargi tn 3/3; näide 2: maaüksusel koha-aadressiga Tööstuse tn 10 asub 5 hoonet: Tööstuse tn 10/a, Tööstuse tn 10/b, Tööstuse tn 10/c, Tööstuse tn 10/d, Tööstuse tn 10/e). Edaspidi määratavate hoone koha-aadresside puhul on soovitatav ühel maaüksusel asuvate hoonete eristamiseks tähtlisandeid vältida.

(5) Kui maaüksuse koha-aadress koosneb mitmest paralleelaadressist, on lubatud ka mitme hoone korral kasutada erinevaid lähiaadresse (näiteks kui maaüksuse lähiaadress on Suvila tn 10 // Lehtpuu tn 16 ning sellel maaüksusel asub kaks unikaalaadressi nõudvat hoonet, siis võib ühe hoone lähiaadressina kasutada Suvila tn 10, teise hoone lähiaadressina Lehtpuu tn 16).

(6) Hoone koha-aadressis ei esitata korterinumbreid ega teisi hooneosade lähiaadressi erilisandeid.

§ 8. Korterite ja muu hooneosa koha-aadress

(1) Korterite ja muu hooneosa koha-aadress koosneb maaüksuse ja hoone koha-aadressi komponentidest (§ 5 lõikes 2 ja § 6 lõikes 3 ning § 7 lõikes 1 nimetatud andmed) ning hooneosa eristamiseks vajalikest erilisanditest. Käesoleva määruse jõustumisest alates ei või korterite ja teiste hooneosade määratavate komponentide eristajana kasutada tähtlisandeid ega nimesid.

(2) Kui hoone koosneb ainult unikaalaadressi mittenõudvatest hoone osadest või kui hoones on ainult üks unikaalaadressi nõudev hooneosa, siis moodustub kõikide adresseerimist vajavate hooneosade koha-aadress

ainult vastava hoone koha-aadressi komponentidest (§ 5 lõikes 2 ja § 6 lõikes 3 ning § 7 lõikes 1 nimetatud andmed) ja sellele ei lisata erilisandeid.

(3) Unikaalaadressi mittediagnostilistele hooneosadele ei pea koha-aadressi määrama.

(4) Kui maaüksusel asub ainult üks unikaalaadressi nõudev hooneosa ja samal maaüksusel ei asu teisi unikaalaadressi nõudvaid hooneid, siis määratakse selle hooneosa koha-aadress vastavalt § 6 lõikes 10 sätestatule.

(5) Kui hoones asuvad korterid või muud koha-aadressi vajavad ruumid (välja arvatud lõikes 4 käsitletud hooneosad), siis lisatakse nende number hoone numbrile ilma tühikuteta sidekriipsu järel (näiteks Kaasiku tn 3-65, Pae tee 87-9/2).

(6) Kui hoone koosneb ridaelamu, kärgelamu, vaipelamu, paarismaja, ridagaraaži või muu sellise ehitise boksidest, siis boksi number lisatakse hoone numbrile ilma tühikuteta kaldkriipsu järel (näiteks Tamme tn 3/10, Tamme tn 3/12). Kui hoone paikneb erinevatel maaüksustel, antakse maaüksusele koha-aadress vastavalt § 6 lõikes 10 sätestatule.

§ 9. Koha-aadressi määramine ja esitamine

(1) Koha-aadressi määraja määrab haldus- ja asustusjaotuse ning aadresskohtade järgi maaüksuse koha-aadressi ja maaüksuse koha-aadressi järgi sellel maaüksusel asuva ehitise koha-aadressi. Kui maaüksus moodustatakse pärast ehitisele koha-aadressi määramist, määratakse maaüksuse koha-aadress ehitise koha-aadressi järgi.

(2) Koha-aadressi määraja tagab:

- 1) koha-aadresside määramise ja esitamise vastavalt §-des 5–11 toodud nõuetele;
- 2) koha-aadresside järjepidevuse;
- 3) maaüksuse koha-aadressi ja sellel asuva ehitise koha-aadressi kooskõla;
- 4) unikaalaadressi nõudvate aadressobjektide koha-aadresside unikaalsuse;
- 5) ADS-i haldussüsteemi tuvastatud ebakorrektselt määratud koha-aadressi parandamise.

(3) Koha-aadressi komponendid esitatakse kas üldisemalt täpsema suunas või vastupidi. Paragrahvi 5 lõike 2 punktides 1–3 toodud komponendid tuleb esitada koos liigisõnaga.

(4) Unikaalaadressi nõudvate aadressobjektide korral on lähiaadressi määramine kohustuslik.

(5) Hajaasustuses võib lähiaadressi jätta määramata, kui ei ole tegu unikaalaadressi nõudva objektiga.

(6) Koha-aadressi ja koha-aadressis sisalduvaid kohanimedid võib esitada nii täis- kui ka lühikujul. Nimede lühikujud peavad olema esitatud vastavalt §-is 11 toodud nõuetele.

(7) Lõikes 6 nimetatud kohanime täiskuju on koha-aadressis kasutatava kohanime ametlik kuju, mis ei sisalda lühendeid.

(8) Lõikes 6 nimetatud kohanime lühikuju on koha-aadressis kasutatava kohanime ametlik kuju, mis sisaldab lühendeid.

(9) Eesti haldus- ja asustusüksuste nimede esitamisel koha-aadressis on lubatud esitada vaid Eesti haldus- ja asustusüksuste klassifikaatoris (edaspidi *EHA*K) esinevat nimekuju, mille lühendamine ei ole lubatud. Kõik Eesti haldus- ja asustusüksuste objektid kirjutatakse koos liigisõnaga (näiteks Mõisaküla linn, Kukulinna küla, Tsiirguliina alevik, Kesklinna linnaosa). Rööpnimede kasutamisel tuleb lähtuda «Kohanimeseaduse» § 14 lõikes 3 sätestatust (näiteks Dirhami/Derhamni küla).

(10) Muude kohanimede esitamisel koha-aadressis on lubatud esitada üksnes ametlikku nimekuju vastavalt «Kohanimeseaduse» §-le 14.

§ 10. Paralleelaadresside esitamine

(1) Paralleelaadresside olemasolul tuleb esitada kõik määratud koha-aadressid.

(2) Paralleelaadresside eraldajaks on topeltkaldkriips, mille ette ja taha jäetakse tühikud (näiteks: Pärnu maakond, Pärnu linn, Kapteni tn 4 // Pärnu maakond, Pärnu linn, Sadama tn 5).

(3) Sama haldus- ja asustuskuuluvusega paralleelaadresside esitamisel võib jätta haldus- ja asustusüksused igal järgneval esitamisel välja kirjutamata, moodustades lähiaadressidest loetelu, kusjuures lähiaadresside eraldajana kasutatakse topeltkaldkriipsu, mille ette ja taha jäetakse tühikud (näiteks Harju maakond, Anija vald, Kehra linn, Mooni tn 2 // Lille tn 10).

(4) Sama tänavanimega paralleelaadresside esinemisel võib igal järgneval esinemisel jätta tänavanime välja kirjutamata, moodustades tänavanime järele numbriosadest loetelu, kusjuures numbriosade eraldajana kasutatakse topeltkaldkriipsu, mille ette ja taha jäetakse tühikud (näiteks Aia tn 1 // 3 // 5).

§ 11. Isikunime, tähtlisandi, numbri, eraldaja ja lühendi kasutamine koha-aadressis

- (1) Isiku järgi määratud aadresskoha nimes, milles esineb eesnimi, võib selle asendada initsiaalidega, kusjuures initsiaalide ja perekonnanime vahele pannakse punkt ning punkti ja järgneva nime vahele jäetakse tühik (näiteks A. Weizenbergi tänav, F. R. Faehlmanni pst, F. R. Kreuzwaldi põik, E. Sārgava allee, E. Vilde tee), samuti kirjutatakse välja tiitel selle täiskujul (näiteks N. von Glehni tänav).
- (2) Aadresskoha nimes kirjutatakse kõik sõnad suure algustāhega, välja arvatud liigisōna (näiteks tänav, tee, põik, väljak jms), mis on väikese algustāhega (näiteks Suur-Karja tänav, Väikese Illimari tänav, Pikk jalg, Vana turg, Vilu tee).
- (3) Aadresskoha nimes, kus esineb sidekriipsuga hargtāiend ja nimetuum (näiteks Suur-Karja tänav, Hiiu-Maleva tänav), enne ja pärast sidekriipsu tühikut ei jāeta ja kõik sõnad kirjutatakse suure algustāhega, välja arvatud liigisōna, mis on väikese algustāhega.
- (4) Aadresskoha nimi ei vōi lõppeda numbriga (näiteks Sigula 7 AÜ, Paemurru 3. tn, Pargi 2. põik). Aadresskoha nimes kasutatakse araabia numbreid.
- (5) Numbrilise liikluspinna nime puhul (näiteks 1. liin) jāetakse pärast punkti tühik ja liigisōna («liin») kirjutatakse väikese algustāhega.
- (6) Nummerdatud liikluspinna nime korral jāetakse pärast numbrit ja punkti tühik, seejärel kirjutatakse liikluspinna nimi suure algustāhega ja liigisōna väikese algustāhega (näiteks 3. Roheline tn, 2. Tartu põik).
- (7) Aadresskoha nimes ei kasutata tähtlisandit.
- (8) Koha-aadressis kasutatava numbri tähtlisandiks on eesti-ladina tāhestiku väiketāht (näiteks Tamme tn 28a, Tōostuse tn 10/b), mis jārgneb numbrile vōi kaldkriipsule tühikuta.
- (9) Koha-aadressis ei kasutata tähtlisanditena tāhti i, l, o, š, ž, w, õ, ā, ö, ü.
- (10) Koha-aadressi komponentide eraldajana kasutatakse koma, kui nad esitatakse ühes reas. Eraldi real esitades (näiteks ümbrikul, kirja pāises vm) eraldusmärke ei kasutata.
- (11) Koha-aadressis ei kasutata eraldajatena sümboleid, mida ei ole kāesolevas määrukses kirjeldatud (näiteks ei kasutata koolonit, ũlakoma, vōrdlusmärke vōi jutumärke).
- (12) Ūldjuhul kirjutatakse aadresskoha nimetuum ja liigisōna lahku (nt Pikk tänav). Erandlikult kirjutatakse tānavanimedes nimetuum ja liigisōna kokku siis, kui tuum on muutumatu sõna ja ũksi iseseisva sõnakujuna ei esine (näiteks Kesktānav, Ringtee, Ringpuiestee, Umbtānav). Erandlikult kirjutatakse kokku ka haruldased liigisōnad (näiteks Tōnismāgi, Olevimāgi, Saiakang, Trepimāgi, Suur Rannavārav, Vāike Rannavārav). Nimetuumaga kokku kirjutatud liigisōna ei lühendata (näiteks Toompuiestee, Moora umbtānav).
- (13) Kōik liikluspindade liigisōnad (näiteks tee, allee, põik, väljak, plats jne) kirjutatakse tāielikult vālja, erandiks on «maantee», «puiestee» ja «tānav», mille puhul on lubatud kasutada vastavaid punktita lühendeid väikeste tāhtedega «mnt», «pst» ja «tn» (näiteks Kaskede pst, Pargi tn).
- (14) Kōik vāikekohtade liigisōnad kirjutatakse tāielikult vālja, erandiks on «aiandusũhistu», «suvilāũhistu», «garaažiũhistu» mille puhul on lubatud kasutada vastavaid punktita lühendeid suurte tāhtedega «AÜ», «SÜ», «GÜ».

3. peatũkk AADRESSANDMETE SŪSTEEMI PIDAMINE JA AADRESSITEENUSED

§ 12. ADS-i keskne tehnoloogiline lahendus

- (1) ADS-i keskne tehnoloogiline lahendus on ADS-i haldussũsteem, mis sisaldab:
 - 1) kōikide aadressobjektide kohta jārgmisi andmeid – kohanimesid, koha-aadresse, liike, aadresspunktide koordinaate, aadressandmete kehtivuse algus- ja lõpuaegu, aadressandmete ŕigusliku aluse infot, aadressobjektide oleku infot, koha-aadressi oleku infot, ruumiaadresse, ruumikujusid ja ruumikujudega seotud metaandmeid, algset ehk peamist koopiati normaliseeritud koha-aadressidest ning mitteametlikke aadressandmeid;
 - 2) kōikide EHAK-i objektide ja aadresskohtade kohta jārgmisi andmeid – kohanimesid, liike, ruumikujusid, aadresspunktide koordinaate ja ruumikujudega seotud metaandmeid.
- (2) ADS-i haldussũsteemi abil on vōimalik teostada aadressandmete teisendamist. Aadressandmete teisendamine on aadressobjekti erinevatel ajavahemikel kehtinud kohanime vōi koha-aadressi vāljastamine

aadressiteenuste kaudu vastavalt § 15 lõike 2 punkti 1 alusel tekkivatele ning ADS-i haldussüsteemi poolt säilitatavatele seostele.

(3) Aadressandmeid töötleva andmekogu ja infosüsteemi pidaja ning koha-aadressi määraja on kohustatud aadressandmete määramiseks ja töötlemiseks kasutama ADS-i haldussüsteemi.

(4) ADS-i haldussüsteem määrab koha-aadressile unikaalse tehnilise identifikaatori (edaspidi *ADR_ID*). *ADR_ID* unikaalsuse tagamiseks võetakse järgarv ADS-i haldussüsteemi sekventsist.

(5) Aadressobjektide ühene identifitseerimine tagatakse konkreetseid aadressobjektide andmeid töötlevas andmekogus.

(6) Aadressandmete muudatussündmust aadressobjektide andmeid töötlevas andmekogus ei loeta ametlikuks enne, kui § 3 lõikes 10 loetletud andmed on ADS-i haldussüsteemi edastatud ning saadud ADS-i haldussüsteemist kinnitus muudatussündmuse kohta koos *ADR_ID*-ga.

(7) Aadressandmeid töötlev avalikes huvides peetav andmekogu ja infosüsteem kasutavad ADS-i haldussüsteemis olevaid aadressandmeid alusandmetena.

§ 13. ADS-i haldussüsteemi vastutav töötleja

(1) ADS-i haldussüsteemi vastutav töötleja käesoleva määruse tähenduses on maakatastri volitatud töötleja.

(2) ADS-i haldussüsteemi vastutav töötleja:

1) tagab infosüsteemi toimimise ning pärast ADS-i käivitamise hetke üksnes korrektsete koha-aadresside esitamise võimaluse ADS-i haldussüsteemi;

2) registreerib ADS-i haldussüsteemi poolt osutatavad aadressiteenused andmekogude riiklikus registris;

3) avab kodanikele osutatavad aadressiteenused Kodanikuportaalil;

4) tagab EHAK-i objektide ja aadresskohtade kohanimede, liikide, aadresspunktide ruumikujude ja ruumikujudega seotud metaandmete hoidmise ja väljastamise;

5) tagab aadressobjektide koha-aadresside, liikide, ruumiaadresside, ruumikujude, aadresspunktide ja ruumikujudega seotud metaandmete hoidmise ja koha-aadresside väljastamise normaliseeritud kujul;

6) peab aadressobjektide liikide klassifikaatorit;

7) teostab aadressandmete ja aadressobjektide ruumiandmete analüüsitõid ning loob koha-aadresside ja aadressobjektide vahel seosed;

8) toodab aadressobjektide ruumiaadresse;

9) tuvastab ebakorrektselt määratud aadressid ning teavitab nendest vastavat aadressandmete vastutavat töötlejat ja koha-aadressi määrajat;

10) tuvastab EHAK-i objektide ja aadresskohtade andmete muudatustest tulenevate koha-aadresside muudatuste vajadused ning teavitab nendest vastavat aadressandmete vastutavat töötlejat ja koha-aadressi määrajat;

11) pakub koha-aadressi määrajale ja aadressandmete vastutavale töötlejale suunatud aadressiteenuseid koha-aadresside määramiseks ja töötlemiseks ning koha-aadressi määrajale ja aadressandmete töötlejale suunatud teenuseid aadressandmete kasutamiseks;

12) tagab ADS-i haldussüsteemi käivitamise hetkest ajalooliste aadresside seoste kättesaadavuse.

(3) Kui koha-aadressi määraja või aadressandmete töötleja eirab andmete esitamise või kasutamise reegleid, on ADS-i haldussüsteemi vastutaval töötlejal õigus sulgeda vastava kasutaja ligipääs ADS-i haldussüsteemile.

(4) Koha-aadresside lühendamise ADS-i haldussüsteemi poolt ja lühendatud kujul väljastamise teostab ADS-i haldussüsteemi vastutav töötleja.

§ 14. Aadressandmete töötleja

Aadressandmete töötleja käesoleva määruse tähenduses on andmekogu vastutav või volitatud töötleja, kelle andmekogus toimub aadressandmete kogumine, salvestamine, korrastamine, säilitamine, muutmine, nende kohta päringute teostamine, nendest väljavõtete tegemine, aadressandmete kasutamine, üleandmine, ühendamine, sulgemine, kustutamine või hävitamine või mitu eeltoodud toimingut, sõltumata toimingute teostamise viisist või kasutatavatest vahenditest.

§ 15. Aadressandmete vastutav töötleja

(1) Aadressandmete vastutav töötleja käesoleva määruse tähenduses on aadressobjektide andmeid töötleva andmekogu vastutav või volitatud töötleja.

(2) Aadressandmete vastutav töötleja:

1) tagab aadresside järjepidevuse (tagab seoste tekkimise kehtivate ja ajalooliste aadresside vahel);

2) tagab aadressandmete muudatussündmuste kättesaadavuse (s.t avab vajalikud aadressiteenused) ja järjepidevuse info kättesaadavuse läbi ADS-i haldussüsteemi teistele aadressandmeid töötlevatele andmekogudele ja infosüsteemidele;

3) teostab ja korraldab aadressandmete korrastustoiminguid vastavalt õigusaktides sätestatule ja §-des 5–11 toodud nõuetele kooskõlastatult koha-aadressi määrajaga;

4) teostab aadressandmete kaasajastamise toiminguid, kui uuenevad EHAK-i objektide või aadresskohtade andmed ning vajadusel teavitab koha-aadressi määrajat vastavatest toimingutest.

(3) Aadressandmete vastutavateks töötajateks on:

- 1) Maa-amet «Maakatastriseaduse» § 2 punkti 3 ja § 14¹tähenduses defineeritud kaartidele kantavate objektide, millele õigusaktidest tulenevalt määratakse koha-aadresse, ning ADS-i haldussüsteemi osas;
- 2) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ehitiste osas;
- 3) Siseministeerium kohanimede osas;
- 4) Maanteeamet teede osas;
- 5) Muinsuskaitseamet kultuurimälestiste osas, mis ei ole ehitised;
- 6) Statistikaamet EHAK-i objektide koodide osas;
- 7) ADS-i haldussüsteemi haldaja mitteametlike aadressandmete osas;
- 8) Veeteede Amet sadamate osas.

§ 16. Aadressiteenused

(1) Aadressiteenus käesoleva määruse tähenduses on mis tahes aadressandmetega seotud toiming, sealhulgas aadressobjekti asukoha määramine, kindlas haldus- ja asustusüksuses aadressobjekti leidmine, koha-aadressi sisestamine andmekogusse ja muutmine andmekogus vastavalt aadressandmete vastutava töötaja poolt kehtestatud reeglitele.

(2) Andmekihi aadressiteenused realiseeritakse infosüsteemide andmevahetuskihi (edaspidi *X-tee*) teenusena.

(3) Koha-aadresside normaliseerimiseks töötab ADS-i haldussüsteemi vastutav töötaja välja *X-tee* normaliseerimisteenuse.

(4) Koha-aadresside normaliseerija käesoleva määruse tähenduses on koha-aadressi kontrolli tarkvaraline abivahend, mis lihtsustab koha-aadresside omavahelist seostamist, võimaldades korrigeerida õigekirjavigu, normeerida lühendeid, kontrollida, kas sisestatud koha-aadress on olemas ja kas ta vastab käesolevas määruuses sätestatud koha-aadressi määramise ja esitamise reeglitele.

(5) Kasutaja põhjendatud nõudmise korral on *X-tee* haldaja kohustatud avama mitme andmekoguga seotud *X-tee* komplekspäringu.

(6) ADS-i haldussüsteemi osutatavad teenused on tasuta.

§ 17. Aadressiteenuste kasutamine

(1) Aadressiteenuste kasutamise eelduseks on teenust kasutava asutuse andmekogu või infosüsteemi liidestamine *X-tee*ga, kodanike puhul kodaniku identifitseerimine Kodanikuportaalil.

(2) Teenust kasutava asutuse andmekogu või infosüsteem kasutab aadressiteenuseid vastavalt oma volitustele *X-tee* kaudu või laeb XML-formaadis esitatud aadressandmed oma andmekogusse või infosüsteemi.

(3) Vastavalt «Andmekogude seaduse» §-le 53¹ on riigi ja kohalike omavalitsuste andmekogude pidajatele ADS-i haldussüsteemi pakutavate *X-tee* aadressiteenuste kasutamine kohustuslik.

4. peatükk MÄÄRUSE RAKENDAMINE

§ 18. Rakendussätted

(1) Alates käesoleva määruse jõustumisest määratavad koha-aadressid peavad olema määratud kooskõlas §-dega 5–11.

(2) Riiklike ja kohalike omavalitsuste andmekogude pidajad peavad oma infosüsteemid käesoleva määruse § 12 lõikega 3 vastavusse viima hiljemalt 1. juuniks 2008. a.

(3) Paragrahvi 15 lõikes 3 nimetatud aadressandmete vastutavad töötajad annavad ADS-i haldussüsteemi vastutavale töötajale üle oma andmekogus olevad § 3 lõikes 10 loetletud aadressandmed hiljemalt 1. juuniks 2008. a.

(4) Maakatastris registreeritud maaüksuste (katastriüksuste) koha-aadressid viiakse koha-aadressi määraja poolt vastavusse §-des 5–11 toodud nõuetega hiljemalt 18 kuu jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest. Objektivsete takistuste ilmnemisel võib seda tähtaega vastava ajakava esitamisel pikendada 24 kuuni alates käesoleva määruse jõustumisest.

(5) «Riiklikus ehitisregistris» registreeritud hoonete ja hooneosade koha-aadressid viiakse koha-aadressi määrajate poolt vastavusse §-des 5–11 toodud nõuetega 24 kuu jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest. Objektivsete takistuste ilmnemisel võib seda tähtaega vastava ajakava esitamisel pikendada 36 kuuni alates käesoleva määruse jõustumisest.

(6) ADS-i haldussüsteemi käivitamise hetkeks loetakse 1. juuni 2008. a kell 00:00.

(7) Vabariigi Valitsuse 5. detsembri 2003. a määrus nr 309 «Aadressandmete süsteemi kehtestamine» (RT I 2003, 77, 520) tunnistatakse kehtetuks.

Peaminister Andrus ANSIP

**Majandus- ja
kommunikatsiooniminister Juhan PARTS**

Rügisekretär Heiki LOOT